

Va participa Patriarhia Română la ambițiile schismatice papistoide ale patriarhului ereziarh Bartolomeu?

„Neutralitatea canonică” a BOR

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a exprimat pe 25 octombrie 2018 poziția oficială față de situația din Ucraina. Sfântul Sinod s-a întrunit într-o ședință de lucru, în care, printre alte decizii, a hotărât să recomande Bisericii Ortodoxe Ruse și Patriarhiei Ecumenice să continue dialogul pentru a ajunge la o soluție comună.

Iată decizia[1]:

Avându-se în vedere evoluțiile recente ale situației bisericești din Ucraina, Sfântul Sinod reiterează recomandarea din data de 24 mai 2018 ca Patriarhia Ecumenică și Patriarhia Moscovei să ajungă împreună la o soluție, păstrându-se unitatea de credință și libertatea administrativ-pastorală, acestea din urmă reprezentând o notă caracteristică a Ortodoxiei.

Sfântul Sinod subliniază totodată faptul că unitatea se păstrează prin coresponsabilitate și cooperare între Bisericile Ortodoxe locale, prin cultivarea dialogului și a sinodalității la nivel panortodox, aceasta fiind o necesitate permanentă în viața Bisericii. Unitatea Bisericii este un dar sfânt al lui Dumnezeu, dar și o mare responsabilitate a ierarhilor, clerului și credincioșilor mireni. De aceea, Sfântul Sinod îndeamnă la înmulțirea rugăciunii pentru unitate, la cultivarea prin dialog și reconciliere a iubirii creștine fraterne, care oferă adevărata libertate/

Poziția Patriarhiei Române este considerată de mulți dintre cei ce comentează în media națională ca o evitare a recunoașterii structurii schismatice a lui Filaret Denisenko. **În același timp însă, ea evită și condamnarea acțiunilor**

schismatice ale patriarhului Bartolomeu. Ca urmare a recunoașterii de către patriarhul Bartolomeu a autocefaliei grupărilor schismatice ucrainene, 11 Biserici locale și-au exprimat deja oficial dezacordul față de acțiunile acestuia și sprijinul față de Mitropolitul Onufrie, conducătorul Bisericii Ortodoxe Ucrainene a Patriarhiei Moscovei.

Presa propatriarhală online reamintește faptul că Patriarhia Română a trebuit să ia în calcul mai multe elemente pentru această poziție de “neutralitate”. Invitarea patriarhului Bartolomeu la sfințirea “catedralei naționale”, suprimarea limbii române în cultul bisericilor din Ucraina sunt prezentate ca motive serioase pentru care BOR nu a înclinat balanța în nicio direcție.

Presa laică adaugă un comentariu al unei agenții, G4Media.ro, potrivit căruia Patriarhia s-ar teme de posibilitatea ca Mitropolia Moldovei (probabil se face referire la Biserica Ortodoxă din Moldova a Patriarhiei Ruse) ar putea folosi acest precedent pentru... a-și cere și ea autocefalia[2], o ipoteză destul de puțin probabilă.

Cu două zile înainte de ședința Sfântului Sinod, websiteul *Orthodox Christianity*, citat adesea chiar și de către agenția de știri Basilica.ro, publica un material intitulat “Zvonuri privind provocări planificate împotriva așteptatei vizite a patriarhului Kirill în Moldova”, în care, citându-l pe președintele Republicii Moldovei, se spune că vizita patriarhului Kirill va fi scurtată din pricina unor provocări ale “anumitor forțe” care ar fi planificat să protesteze contra patriarhului și a BORu, cu scopul de a le crea o imagine negativă în societatea moldovenească[3].

În același material, directorul Fundației internaționale “Solidaritatea creștină”, Dimitri Pahomov, afirmă că “pe 25 noiembrie, în timpul vizitei patriarhului Bartolomeu în România, cu ocazia slujbei comune de sfințire solemnă a noii Catedrale Naționale românești din București, cei doi întâistătători ar putea face o declarație comună cu privire la intrarea ilegală a Bisericii Ortodoxe a Moldovei în Biserica Ortodoxă Rusă și la nevoia urgentă de a împărți teritoriul eclesial al Moldovei între Patriarhia Română și cea Ecumenică, regiunea autonomă a Găgăuziei urmând să meargă la Constantinopol”[4].

Între timp, aflăm că vizita patriarhului Kirill la Chișinău s-a amânat, urmând a fi reprogramată[5]. Nu știm dacă are vreo legătură cu ceea ce scrie *Orthodox*

Christianity, dar dacă este adevărat ce spune siteul respectiv cu privire la posibilitatea unei declarații comune a patriarhilor pe 25 noiembrie, atunci Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ar trebui să își urmeze propria recomandare dată Patriarhiei Ecumenice și BORu de a se așeza la masa tratativilor alături de Biserica Ortodoxă Rusă și de Biserica Ortodoxă a Moldovei și a înmulți rugăciunea pentru a ajunge la soluția corectă pentru poporul credincios din țara vecină.

Se impun câteva concluzii referitoare la comunicatul Patriarhiei Române referitor la situația din Ucraina și la posibilitatea ca situația din Ucraina să se prelungească în Republica Moldova, cu o implicare directă a Bisericii noastre.

1. Nu există “neutralitate canonică”

Mai întâi de toate, trebuie să spunem că recomandarea Patriarhiei Române de a se relua dialogul vine într-un moment în care cele două patriarhii au întrerupt deja orice relație, inclusiv comuniunea canonică. Sfântul Sinod pare mai mult a trage de timp prin această declarație decât a încerca o poziție serioasă față de criza ucraineană. Este evident că Patriarhia Română nu dorește să îl supere pe ereziarhul Bartolomeu cu o lună înaintea venirii acestuia la București, pentru a sfinți catedrala națională.

Luarea patriarhală de poziție nu condamnă schisma creată de Bartolomeu în Ucraina, chiar dacă în acest moment nu recunoaște direct “biserica națională ucraineană” a lui Filaret Densusenko. Deocamdată, Patriarhia Română își poate permite această manevră diplomatică, **dar ce se va întâmpla când pe masa Sfântului Sinod se va afla Tomosul de Autocefalie a structurii schismatice respective, iar “neutralitatea canonică” nu va mai putea funcționa?** Ce va face Sfântul Sinod când patriarhul Bartolomeu va cere oficial recunoașterea autocefaliei?

În materie canonică nu există neutralitate: în momentul în care i se va cere să recunoască autocefalia acestei structuri în mod oficial, BOR va trebui **fie să o recunoască, fie să o respingă**. Nu există opțiunea de a se abține. În acel moment recomandările de negocieri și împreună rugăciune nu vor mai avea

niciun efect. **Atunci Biserica Ortodoxă Română va trebui fie să accepte autocefalia ucraineană și să cadă în schismă alături de Patriarhia Ecumenică** (11 Biserici locale deja s-au pronunțat contra autocefaliei și e greu de crezut că vor reveni asupra deciziei), **fie să o refuze și să argumenteze canonic motivul, ceea ce practic îl va acuza pe patriarhul ecumenic de grave încălcări ale normelor canonice.**

“Soluția moldoveană” trebuie dată de moldoveni, nu de BOR sau de PE

Cu siguranță, toți românii ne dorim să vină o zi în care confracții de peste Prut să fie uniți cu noi într-o singură țară și o singură Biserică, **dar pentru ca acest lucru să se întâmple trebuie ca aceleași năzuințe să le aibă și locuitorii Republicii Moldova.** În ultimă instanță, decizia cu privire la unirea cu România sau la aderarea la Biserica Ortodoxă Română le aparține lor, nu nouă. Noi nu putem decât să primim cu bucurie dorința lor de revenire în sânul românității ortodoxe, dacă ea se va manifesta. Așa au făcut strămoșii noștri în 1918.

Sigur că din perspectivă istorică legăturile naționale și bisericești care ne unesc sunt de netăgăduit. Dar la fel de netăgăduit este și faptul că **locuitorii Republicii Moldova sunt cei care trebuie să decidă în ultimă instanță care este calea pe care vor să o urmeze.** Nu este firesc ca noi să discutăm despre Republica Moldova de ca și când ceea ce simt și vor moldovenii din acea parte a Moldovei istorice nu ar conta defel, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, din păcate.

Ne justificăm această lipsă de interes prin faptul că îi considerăm pe confracții basarabeni victime ale îndocrinării rusești, prizonieri ai unor manipulări geopolitice venite din partea Moscovei sau chiar a liderilor locali. Probabil că este adevărat, dar ultimul cuvânt trebuie să îl aibă ei în privința unirii cu România și tot ei trebuie să aibă ultimul cuvânt în privința revenirii la Biserica Ortodoxă Română. **Așa cum au făcut în 1918, după aproape un secol de rusizare, când au decis și unirea cu țara și revenirea la BOR.**

Trebuie să ne punem problema serios dacă actualii locuitori ai Republicii Moldova doresc să revină sub autoritatea Patriarhiei Române sau doresc să rămână sub

autoritatea BORu, dacă doresc să îmbrățișeze ecumenismul militant al ierarhiei române sau să își exercite o anumită libertate de acțiune și gândire în spatele statutului de autonomie pe care BORu i-o dă Bisericii Ortodoxe din Moldova și să se disocieze discret de ecumenismul ierarhiei rusești, adoptând o linie mai tradiționalistă.

Dacă doresc să îmbrățișeze calendarul nou după care merge BOR sau doresc să rămână pe calendarul vechi. În funcție de acest factor, BOR ar avea acolo (așa cum are și acum) o mitropolie pe stil vechi, singura de acest fel din Patriarhie, în condițiile în care Mitropolia Basarabiei din perioada interbelică trecuse pe stilul nou, cu tot scandalul din epocă, ceea ce naște întrebarea: **dacă s-a putut crea o mitropolie de stil vechi în Republica Moldova, de ce nu s-a găsit o cale de readucere la comuniune a celor de pe stilul vechi din România, care au rămas despărțiți de Biserica Ortodoxă Română?**

Chiar admitând că BORu a încălcat teritoriul canonic al Patriarhiei Române în urmă cu aproape 60 de ani, în condițiile socio-politice de atunci atât în ce privește statul, cât și Biserica Rusă aflată sub control sovietic, soluția la asemenea problemă nu poate fi împărțirea teritoriului canonic cu Patriarhia Ecumenică, cum afirmă siteul *Orthodox Christianity* că s-ar putea să se întâmple în 25 noiembrie 2018. Patriarhia Ecumenică a invocat încălcarea unui teritoriu canonic, a creat în Ucraina o entitate bisericească paralelă și a încălcat astfel toate sfintele canoane care reglementează relațiile dintre Patriarhiile ortodoxe, fiind condamnată deja de 11 Biserici locale...

Va adera BOR la ambițiile schismatice papistoide ale ereticului Bartolomeu?

Sustinerea ambițiilor papistoide[6] ale ereziarhului Bartolomeu ar fi cea mai mare greșală pe care ar putea-o face Patriarhia Română. Este evident ca ereziarhul Bartolomeu și-a propus să golească conținutul de autocefalie al Bisericilor locale de sensul canonic și teologic, autoproclamându-se un fel de papă oriental, un *primus sine paribus*, "primul fără egali", ceea ce ar face opera ecumenistă de unire cu Apusul mai ușoară, deoarece 2 papi negociază mai ușor decât un papă și 14 patriarhi.

Patriarhul din Fanar a atacat cea mai puternică Biserică locală din Ortodoxie. Până în acest moment, Patriarhia Rusă nu a dat un răspuns real acestui atac, **iar dacă nu dă singurul răspuns posibil la această provocare, convocarea unui sinod ecumenic ortodox care să îl condamne pe patriarhul Bartolomeu pentru erezia ecumenistă, riscă inclusiv ca într-o zi Fanarul să îi conteste Patriarhiei Moscovei înseși dreptul la autocefalie.**

Dacă revizuirea documentului din 1686, referitor la trecerea Mitropoliei Kievului în ascultarea Moscovei, este acceptată cu atâta ușurință, dacă patriarhul ecumenic este luat ca împreună contestatar al aderării BORu la BORu, ce îl va împiedica pe acesta să conteste actul de autocefalie al Bisericii Ortodoxe Române într-o bună zi? Dacă nu i se dă un răspuns tranșant, patriarhul ecumenist ar putea să obțină, în mod uluitor, ceea ce nu a reușit Patriarhia Ecumenică să obțină în cele mai glorioase zile ale Imperiului Bizantin, în condițiile în care acum Patriarhia se află în cel mai mare regres jurisdicțional din istorie.

BOR are o experiență foarte dureroasă a unirii cu forța a unei comunități, din care ar trebui să învețe ce e de învățat. Este vorba de unirea cu forța a greco-catolicilor cu BOR, în primii ani ai comunismului, un experiment eșuat imediat după revoluția din 1989, ale cărui consecințe dramatice se resimt și astăzi: o infuzie de romano-catolicism în trupul eclesial ortodox, care a făcut ca ecumenismul să avanseze galopant în rândul românilor; mii și sute de mii de români trecuți formal la Ortodoxie, fără Sfintele Taine de inițiere în Biserică, mii de prunci botezați de “preoți” greco-catolici, deveniți ortodocși prin decret prezidențial.

Asemenea experiență nu se poate repeta în Republica Moldova. Chiar dacă Republica Moldova va reveni la trupul țării, decizia bisericească va trebui lăsată la latitudinea comunităților ortodoxe de acolo și va trebui soluționată în duhul de pace și rugăciune pe care Sfântul Sinod îl recomandă BORu și PE. Până în acest moment, ortodocșii moldoveni nu par a adera foarte mult, din datele statistice pe care le primim de peste Prut, la Mitropolia Basarabiei, reactivată în țara vecină la începutul anilor 1990[7]. Spre deosebire de Ucraina, nici conducerea politică din Republica Moldova nu susține planurile de despărțire de BORu. Dimpotrivă.

Așa cum am spus și în articolul despre soarta Bisericii Ortodoxe din Ucraina, idealurile naționale ale unui popor nu se pot realiza cu prețul aruncării în schismă

a Bisericii Ortodoxe a aceluiași popor, indiferent de partea cui este dreptatea istorică. Potrivit sfintelor canoane (34 apostolic, 4, 6 sin. I ec. ș.a.), o Biserică își conturează autonomia sau autocefalia pe temeiul organizării poporului pe care îl deservește. Probabil că atunci când populația Republicii Moldova se va declara masiv de etnie română, spre deosebire de recensământul din 2014[8], în care doar 7% dintre basarabeni s-au declarat români, atunci în mod firesc ei vor participa și la viața Bisericii Ortodoxe Române. Acest demers este unul complex, iar realizarea lui ține de mai mulți factori: politici, economici, culturali și, desigur, și bisericești **și mai ales de voința fraților noștri de peste Prut, care au ultimul cuvânt în această decizie.**

Note:

[1] <http://basilica.ro/ce-hotarari-au-adoptat-ierarhii-romani-reuniti-in-sinod/>.

[2]

https://www.realitatea.net/bor-evita-recunoasterea-independenței-bisericii-ortodoxe-din-ucraina-fa-a-de-moscova_2167889.html.

[3] <http://orthochristian.com/116746.html>.

[4] <http://orthochristian.com/116746.html>.

[5] <http://tv8.md/2018/10/25/vizita-patriarhului-rus-kiril-la-chisinau-s-a-amanat/>.

[6]

<https://www.patriarchate.org/-/primus-sine-paribus-hapantesis-eis-to-peri-proteiou-keimenon-tou-patriarcheiou-moschas-tou-sebasmiotatou-metropolitou-prouses-kelpidophorou>. În acest material oficial al PE, publicat pe siteul patriarhal, se spune că “primatul arhiepiscopului de Constantinopol nu are nimic de-a face cu dipticele, care, cum am văzut, exprimă doar rangurile ierarhice (pe care, textul Patriarhiei Moscovei le acceptă implicit, în termeni contradictorii, dar le neagă explicit). Dacă este să vorbim despre sursa primatului, aceasta este însăși persoana Arhiepiscopului de Constantinopol, care, strict ca episcop, este «unul dintre egali», dar în calitate de Arhiepiscop al Constantinopolului și, prin urmare, ca Patriarh Ecumenic, este *primul fără de egali (primus sine paribus)*”

[7] <http://www.ortodoxia.md/2011/04/cate-biserici-ortodoxe-avem-in-moldova/>.

[8] <http://recensamant.statistica.md/ro>.